

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

02.07.2015.

Nr.99
(prot. Nr.20, 5.p.)

Par strīda starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Pillar 3” un akciju sabiedrību „Latvijas Gāze” izskatīšanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2015.gada 21.aprīlī saņēma sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pillar 3”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103193067, juridiskā adrese: Elizabetes iela 23, Rīga, LV-1010 (turpmāk – Iesniedzējs), 2015.gada 20.aprīļa iesniegumu Nr.P3V/2015/401 (turpmāk – Iesniegums) par strīda izskatīšanas ierosināšanu ar akciju sabiedrību „Latvijas Gāze”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003000642, juridiskā adrese: Vagonu iela 20, Rīga, LV-1009 (turpmāk – Atbildētājs), par atteikumu noslēgt dabasgāzes piegādes līgumu ar Iesniedzēju gazificētajam objektam Tērbatas ielā 86-7, Rīgā (turpmāk - Objekts).

Ar Regulatora 2015.gada 14.maija lēmumu Nr.82 „Par strīda starp sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Pillar 3” un akciju sabiedrību „Latvijas Gāze” izskatīšanas ierosināšanu” ierosināts strīds starp Iesniedzēju un Atbildētāju.

Regulators konstatē

1. Saskaņā ar Iesniegumu Atbildētājs atteicies noslēgt ar Iesniedzēju līgumu par dabasgāzes piegādi Objektam līdz brīdim, kamēr netiks samaksāts parāds par Objektā piegādāto dabasgāzi 2243,84 EUR apmērā. Iesniedzēja ieskatā Konkurences padomes 2013.gada 1.oktobra lēmumā Nr.E02-48 „Par pārkāpumu konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu” norādītie izņēmuma gadījumi, kad Atbildētājs ir tiesīgs atteikt noslēgt dabasgāzes piegādes līgumu (konkrētā gadījumā īpašnieka vai tā īrnieka parāda saistības), nav attiecināmi uz Iesniedzēju.
2. Iesniegumā Iesniedzējs lūdz izvērtēt Atbildētāja rīcību un uzlikt par pienākumu Atbildētājam nodrošināt dabasgāzes piegādi Objektā, noslēdzot dabasgāzes piegādes līgumu ar Iesniedzēju bez parādsaistību 2243,84 EUR apmērā nomaksas.
3. Saskaņā ar Iesniegumu Iesniedzējs Objekta īpašuma tiesības ir ieguvis, pamatojoties uz 2009.gada 11.maija pirkuma līgumu (turpmāk – Līgums), un īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas 2009.gada 28.maijā. 2014.gada 28.maijā Iesniedzējs vērsās pie Atbildētāja ar lūgumu noslēgt līgumu ar Iesniedzēju par dabasgāzes piegādi Objektā. Saskaņā ar Līguma 4. un 7.punktu līdz 2012.gada 14.aprīlim tika saglabātas Objekta lietošanas un valdījuma tiesības iepriekšējai Objekta īpašniecei /Persona/. Tādējādi Iesniedzējs labprātīgi bija piekritis saglabāt iepriekšējai Objekta īpašniecei /Persona/ Objekta lietošanas un valdījuma tiesības. Turklāt atbilstoši Līguma 8.punktam Iesniedzējs piekrita, ka /Persona/ segs visus ar

Objekta lietošanu un valdīšanu saistītos izdevumus, tajā skaitā norēķināsies par Objektā izlietoto dabasgāzi. Vienlaikus Līguma 8.punktā noteikta stingra uzraudzības kārtība veikto maksājumu kontrolei, paredzot Iesniedzējam tiesības pārtraukt */Persona/* lietošanas un valdījuma tiesības, ja norēķini netiek veikti. Tomēr no Iesnieguma konstatējams, ka Iesniedzējs nav izmantojis tam Līgumā noteiktās tiesības pienācīgi uzraudzīt ar Objekta lietošanu saistītos izdevumus. Tā kā par Objektā piegādāto dabasgāzi netika veikti norēķini pilnā apmērā, kā rezultātā bija izveidojies parāds 2243,84 EUR apmērā, 2013.gada 17.aprīlī dabasgāzes padeve Objektā tika pārtraukta.

4. No Iesnieguma konstatējams, ka Atbildētāja ieskatā starp Iesniedzēju un Objekta iepriekšējo īpašnieci */Persona/* pastāvošās tiesiskās attiecības, kas nodibinātas ar Līgumu, ir uzskatāmas par analogiskām īres tiesiskajām attiecībām. Līdz ar to Iesniedzējs kā Objekta īpašnieks ir līdzatbildīgs par parāda samaksu par tam piederošajā Objektā izlietoto dabasgāzi.
5. Iesniegumam pievienota Atbildētāja 2015.gada 13.februāra vēstule Nr.20-4-3.14/1657P, kurā norādīts, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 16.decembra noteikumu Nr.1048 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi) 76.punktu, ja mājsaimniecības lietotājs ir gazificētā objekta īrnieks, par norēķiniem par gazificētajā objektā izlietoto dabasgāzi ir atbildīgs gan lietotājs, gan gazificētā objekta īpašnieks. Ievērojot to, ka parāds 2243,84 EUR apmērā ir izveidojies pēc Iesniedzēja Objekta īpašuma tiesību iegūšanas, kā arī jau pēc Objekta īpašuma tiesību iegūšanas Iesniedzējs labprātīgi bija piekritis saglabāt iepriekšējai Objekta īpašnieci */Persona/* Objekta lietošanas un valdījuma tiesības, Atbildētājam nav pienākuma slēgt dabasgāzes piegādes līgumu ar Iesniedzēju, kamēr nav veikti norēķini par Objektā jau izlietoto dabasgāzi. Iesniegumam pievienota arī Atbildētāja 2015.gada 10.aprīļa vēstule Nr.20-4-3.14/4098P, kurā atkārtoti norādīts, ka Iesniedzējs ir līdzatbildīgs par parāda samaksu par tam piederošajā Objektā izlietoto dabasgāzi un dabasgāzes piegādes līgums ar Iesniedzēju var tikt noslēgts tikai pēc tam, kad pilnībā būs veikti norēķini par Objektā jau piegādāto dabasgāzi.
6. No Iesnieguma konstatējams, ka Iesniedzēja ieskatā tas nav līdzatbildīgs par parāda samaksu par tam piederošajā Objektā izlietoto dabasgāzi, jo Iesniedzējs ar Objekta iepriekšējo īpašnieci */Persona/* nav noslēdzis dzīvojamās telpas īres līgumu likuma “Par dzīvojamo telpu īri” 2.panta pirmās daļas izpratnē un nav saņēmis nekādu samaksu par Objekta lietošanu.
7. No Iesnieguma konstatējams, ka Iesniedzēja ieskatā Atbildētājs savlaicīgi nav pārtraucis dabasgāzes piegādi Objektam, kā to paredz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 22.panta piektā daļa un Noteikumu 41.3.apakšpunkts, tādējādi pieļaujot parāda 2243,84 EUR apmērā izveidošanos.
8. Atbildētāja paskaidrojumos (11.05.2015. vēstule Nr.18-10/1573 un 12.06.2015. vēstule Nr.18-10/2051) par Iesniegumā minēto situāciju sniegta šāda informācija.
 - 8.1. Pēdējais maksājums 979,05 EUR apmērā par Objektā izlietoto dabasgāzi tika veikts 2010.gada 29.decembrī, kas bija parāds par laiku no 2009.gada 1.septembra līdz 2010.gada 14.decembrim Objektā izlietoto dabasgāzi. Turpmākie maksājumi par Objektā piegādāto dabasgāzi netika veikti.
 - 8.2. Atbildētājs uz Objektu 2011.gada 12.aprīlī nosūtīja atgādinājumu par parādu, bet 2011.gada 12.maijā nosūtīja brīdinājumu par dabasgāzes padeves pārtraukšanu.
 - 8.3. Atbildētāja pārstāvji 2011.gada 27.oktobrī un 2011.gada 28.novembrī ieradās Objektā, lai klātienē nolasītu Objektā uzstādītā dabasgāzes patēriņa skaitītāja rādījumus un pārtrauktu dabasgāzes padevi, tādējādi apturot parāda palielināšanos. Tomēr piekļuve Objekta dabasgāzes apgādes sistēmai netika nodrošināta.
 - 8.4. Atbildētājs 2012.gada 3.maijā uz Objektu nosūtīja vēstuli, kurā informēja par parādu, aicinot 2012.gada 16.maijā nodrošināt piekļuvi Objekta dabasgāzes apgādes sistēmai vai informēt par citu iespējamu laiku. Arī šajā reizē piekļuve Objekta dabasgāzes apgādes

sistēmai netika nodrošināta.

8.5. Tā kā Atbildētājam ilgstoši tika liegta piekļuve Objekta dabasgāzes apgādes sistēmai, Atbildētājs 2012.gada 27.jūnijā nosūtīja vēstuli Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Centra iecirknim, kurā informēja par situāciju un lūdza sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 98.¹panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu – gāzes lietošanas noteikumu pārkāpšanu.

8.6. Atbildētājs norāda, ka, lai gan Iesniedzējs par parādsaistībām par Objektā izlietoto dabasgāzi un nepieciešamību pārtraukt dabasgāzes padevi parāda dēļ bija informēts jau kopš 2010.gada decembra, ilgstoši netika nodrošināta piekļuve Objekta dabasgāzes apgādes sistēmai. Tikai 2013.gada 17.aprīlī Atbildētāja pārstāvjiem tika nodrošināta piekļuve Objekta dabasgāzes apgādes sistēmai un dabasgāzes padeve Objektā tika pārtraukta.

8.7. Atbildētājs 2013.gada 16.maijā nosūtīja iepriekšējai Objekta īpašniecei /Persona/ pretenziju par parādu 2861,95 EUR, aicinot veikt norēķinus līdz 2013.gada 5.jūnijam un brīdinot, ka parāda nesamaksāšanas gadījumā tiks celta prasība par parāda piedziņu tiesā.

8.8. Atbildētājs 2013.gada 30.augustā cēla prasību par parāda piedziņu no iepriekšējās Objekta īpašnieces /Persona/ Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā un Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa 2014.gada 10.jūnijā atzina Atbildētāja prasību pilnībā. 2014.gada 18.augustā Atbildētājs iesniedza zvērinātam tiesu izpildītājam izpildu dokumentu par naudas piedziņu no iepriekšējās Objekta īpašnieces /Persona/, tomēr naudas līdzekļi joprojām nav atgūti.

8.9. Atbildētājs norāda - tā kā parāds par Objektā piegādāto dabasgāzi ir izveidojies laikā pēc Iesniedzēja īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā un Iesniedzējs jau sākotnēji bija informēts par parādu par Objektā piegādāto dabasgāzi, ko apliecina Atbildētāja iesniegtās izdrukās no Atbildētāja Patērētāju uzskaites norēķinu sistēmas, dabasgāzes piegāde Objektā var tikt atjaunota un dabasgāzes piegādes līgums var tikt noslēgts pēc tam, kad būs samaksāts pamatparāds 2243,84 EUR apmērā, kurā nav ietverti ne nokavējuma procenti, ne arī tiesāšanās izdevumi.

9. Iesniedzēja papildu paskaidrojumā (12.06.2015. vēstule Nr.P3V/2015/584) sniegta šāda papildus informācija.

9.1. Iesniedzējs informē, ka tas nav saņēmis Iesniedzējam adresētus paziņojumus, brīdinājumus vai vēstules par Objektā piegādātās dabasgāzes parādu.

9.2. Iesniedzējs uzskata, ka Atbildētājam bija iespēja pārtraukt dabasgāzes padevi, neieklūstot Objektā, jo gāzesvada ievads Objektā atrodas ārsienā (ēkas Tērbatas ielā 86, Rīgā, kāpņu telpā).

10. No Iesnieguma un saņemtajiem papildu paskaidrojumiem konstatējams, ka līdz strīda izskatīšanai starp Iesniedzēju un Atbildētāju izlīgums par Iesniegumā izteiktajām pretenzijām nav panākts.

11. Iesniedzēja pārstāvis Regulatora padomes sēdē uzturēja Iesniegumā izteikto prasījumu, paskaidrojot, ka par parāda esamību nebija zināms, kā arī ilgstoši nebija iespējams iekļūt Objektā. Iesniedzēja pārstāvja ieskatā tas nevar būt līdzatbildīgs par parāda par Objektā izlietoto dabasgāzi samaksu. Iesniedzēja pārstāvis norāda, ka izlīgums par Iesniegumā izteiktajām pretenzijām nav panākts.

12. Atbildētāja pārstāvis Regulatora padomes sēdē nepiekrīta Iesniedzēja viedoklim, atsaucoties uz iesniegtajiem paskaidrojumiem un pierādījumiem, kas liecina, ka parāds par Objektā izlietoto dabasgāzi bija izveidojies laikā pēc tam, kad Iesniedzējs bija ieguvis Objekta īpašuma tiesības, kā arī Iesniedzējam bija zināms par parāda esamību. Atbildētāja pārstāvis lūdza noraidīt Iesniedzēja prasību. Atbildētāja pārstāvis norāda, ka izlīgums par Iesniegumā izteiktajām pretenzijām nav panākts.

Regulators secina

1. No Iesnieguma secināms, ka starp Iesniedzēju un Atbildētāju pastāv strīds par to, vai Atbildētājam konkrētajos apstākļos ir pienākums nodrošināt dabasgāzes piegādi Objektam, noslēdzot dabasgāzes piegādes līgumu ar Iesniedzēju bez parādsaistību nomaksas. Tātad starp Iesniedzēju un Atbildētāju pastāv strīds par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Likuma un enerģētikas nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem.
2. Saskaņā ar Likuma 1.pantu šā likuma mērķis ir nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedrisko pakalpojumus, kuru tarifi (cenās) atbilsts ekonomiski pamatotām izmaksām, kā arī veicināt attīstību un ekonomiski pamatotu konkurenci regulējamās nozarēs, nosakot sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas kārtību un tiesiskās attiecības sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā. Arī viens no Enerģētikas likuma mērķiem ir nodrošināt enerģijas lietotāju efektīvu, drošu un kvalitatīvu apgādi ar enerģiju pieprasītajā daudzumā un par pamatotām cenām, dažādojot izmantojamo energoresursu veidus, palielinot energoapgādes drošumu un ievērojot vides aizsardzības prasības (3.panta 1.punkts).
3. Ievērojot to, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja infrastruktūra un gazificētajā objektā esošā objekta īpašniekam piederošā dabasgāzes apgādes sistēma ir savstarpēji saistītas, lai nodrošinātu sabiedrisko pakalpojumu drošumu, kvalitāti un nepārtrauktību, tiesību akti paredz ne tikai sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja, bet arī gazificētā objekta īpašnieka un lietotāja pienākumus un atbildību. Savukārt, lai nodrošinātu sabiedrisko pakalpojumu tarifu (cenās) atbilstību ekonomiski pamatotām izmaksām, tiesību aktos paredzēts lietotāja pienākums noteiktos termiņos un pilnā apmērā veikt norēķinus par saņemtajiem pakalpojumiem.
4. Atbilstoši Likuma 24.panta pirmajai daļai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam licences darbības zonā jānodrošina sabiedriskie pakalpojumi pēc lietotāju un citu personu pamatota pieprasījuma, ja šā pakalpojuma sniedzēja finansiālās un objektu vai infrastruktūras tehniskās iespējas to pieļauj. No minētās normas izriet jebkuras personas tiesības vērsties pie Atbildētāja ar lūgumu nodrošināt dabasgāzes piegādi, neatkarīgi no minētās personas īpašuma, valdījuma vai lietojuma tiesībām uz gazificēto (gazificējamo) objektu. Vienlaikus šī norma nosaka personas pienākumu pamatot sabiedrisko pakalpojumu pieprasījumu. Savukārt Atbildētājam ir tiesības atteikt dabasgāzes piegādi gadījumā, ja pakalpojumu sniegšanas uzsākšana ietekmē pakalpojumu sniedzēja finansiālās iespējas vai pakalpojumu sniedzēja objektu un infrastruktūras tehniskās iespējas nevar nodrošināt (nepieļauj) pakalpojuma sniegšanu, vai personas lūgums nodrošināt dabasgāzes piegādi nav pamatots.
5. Likuma 24.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības personai pieprasīt un saņemt sabiedrisko pakalpojumus nav absolūtas, turklāt tās ir jāvērtē kopsakarībā ar citām sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (dabasgāzes apgādi) regulējošām tiesību normām, tajā skaitā normām, kuru mērķis ir nodrošināt savlaicīgus un patērīnam atbilstošus norēķinus par saņemtajiem pakalpojumiem (dabasgāzi), kā arī citu tiesību aktos noteikto pienākumu izpildi. Vērtējot jebkuras personas tiesības pieprasīt nodrošināt dabasgāzes piegādi, Regulatora ieskatā jāņem vērā ne tikai Likumā un dabasgāzes piegādi reglamentējošajos speciālajos tiesību aktos noteiktais regulējums, bet arī Civillikuma 1.pantā noteiktais princips, kas paredz, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.
6. Saskaņā ar Likuma 22.panta piekto daļu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā var pārtraukt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu tiem lietotājiem, kuri nav samaksājuši par saņemtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem vai nav izpildījuši citas saistības pret sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju. Tātad, lai nodrošinātu Likumā un Enerģētikas likumā noteikto mērķu sasniegšanu, tiesību akti paredz nelabvēlīgas sekas, ja

nav veikta samaksa par saņemtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem vai nav izpildītas citas darbības tiesību aktos noteiktās atbildības ietvaros.

7. Saskaņā ar Likuma 7.panta pirmo daļu Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots šis likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti. Ievērojot minēto, kā arī Iesniedzēja un Atbildētāja paskaidrojumus un iesniegtos dokumentus, lai izskatītu strīdu, pirmkārt, jānoskaidro, vai pastāv pamats Iesniedzēja atbildībai par Objektā iepriekš izlietoto un neapmaksāto dabasgāzi.
8. Izvērtējot Regulatora rīcībā esošo informāciju un dokumentus, secināms:
 - 8.1. Iesniedzējs Objekta īpašuma tiesības ir ieguvis, pamatojoties uz Līgumu, un īpašuma tiesības zemesgrāmatā nostiprinātas 2009.gada 28.maijā;
 - 8.2. saskaņā ar Līgumu līdz 2012.gada 14.aprīlim tika saglabātas Objekta lietošanas un valdījuma tiesības iepriekšējai Objekta īpašnieci /Persona/;
 - 8.3. tā kā par Objektā piegādāto dabasgāzi netika veikti norēķini pilnā apmērā, kā rezultātā bija izveidojies parāds 2243,84 EUR apmērā, 2013.gada 17.aprīlī dabasgāzes padeve Objektā tika pārtraukta;
 - 8.4. parāds par Objektā piegādāto dabasgāzi izveidojies laikā pēc Iesniedzēja īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā un par parāda esamību Iesniedzējs bija informēts jau kopš 2010.gada decembra;
 - 8.5. Atbildētājam ilgstoši tika liegta piekļuve Objekta dabasgāzes apgādes sistēmai, lai pārtrauktu dabasgāzes piegādi Objektam un apturētu parāda palielināšanos;
 - 8.6. Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa 2014.gada 10.jūnijā pilnībā apmierināja Atbildētāja prasību par parāda piedziņu par Objektā piegādāto dabasgāzi (lai gan minētais spriedums ir stājies spēkā, naudas līdzekļi no iepriekšējās Objekta īpašnieces /Persona/ joprojām nav atgūti);
 - 8.7. Iesniedzējs pie Atbildētāja ar lūgumu noslēgt līgumu ar Iesniedzēju par dabasgāzes piegādi Objektā vērsās tikai 2014.gada 28.maijā.
9. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 18.pantu gāzes apgādes iekārtas, kuras atrodas ēku un būvju iekšienē un kuras izmanto vienīgi šo ēku un būvju apgādei ar gāzi, izņemot energoapgādes komersantu uzstādītus kontroles aparātus un mēraparātus, ir galveno lietu – šo ēku un būvju – blakus lietas, un visi ar tām saistītie izdevumi ir jāsedz un nastas ir jānes galvenās lietas īpašniekam vai valdītājam. Noteikumi paredz ne tikai dabasgāzes lietotāja, bet arī gazificētā objekta īpašnieka tiesības, pienākumus un atbildību jautājumos, kas saistīti ar dabasgāzes lietošanu gazificētajā objektā, neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis līgumu par dabasgāzes piegādi. Atbilstoši Noteikumu 34.punktam ēkas (būves) īpašnieks ir atbildīgs par attiecīgajā ēkā (būvē) esošo dabasgāzes apgādes sistēmu un tās darbību. Saskaņā ar Noteikumu 36., 72. un 76.punktu gazificētā objekta īpašnieks ir atbildīgs par lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmas uzturēšanu tehniskā kārtībā, tās tehnisko apkopi saskaņā ar standartu, dabasgāzes patēriņa skaitītāju un plombu saglabāšanu, līgumā noteiktā dabasgāzes patēriņa režīma ievērošanu, sistēmas operatora pilnvaroto pārstāvju netraucētu piekļūšanu lietotāja dabasgāzes apgādes sistēmām, norēķinu uzskaites mēraparātiem un dabasgāzes patēriņa skaitītājiem, datu par izlietotās dabasgāzes daudzuma reģistrēšanu un paziņošanu sistēmas operatoram, kā arī par maksājumu izdarīšanu līgumā noteiktajos termiņos un apmērā un vairāku citu Noteikumos noteikto prasību izpildi.
10. Regulatora ieskatā, konkrētajā situācijā Iesniedzējs ir līdzatbildīgs par parāda izveidošanos un tādēļ dabasgāzes piegādes līguma noslēgšana ir iespējama tikai pēc pamatparāda (neskaitot nokavējuma procentus un tiesāšanās izdevumus) samaksas. Tas saistīts ar divu būtiskāko apstākļu konstatēšanu. Pirmkārt, parādsaistības ir izveidojušās laikā pēc tam, kad Iesniedzējs bija ieguvis Objekta īpašuma tiesības. Otrkārt, Iesniedzējs ir līdzatbildīgs par tādām parādsaistībām, kas radušās, nododot tā īpašumā esošo Objektu trešajām personām,

konkrētajā gadījumā - saglabājot lietošanas un valdījuma tiesības iepriekšējai Objekta īpašnieci /Persona/.

11. Atbilstoši Noteikumu 76.punktam, ja mājstāvēniecības lietotājs ir gazificētā objekta īrnieks, par šo noteikumu 36.punktā minēto prasību ievērošanu ir atbildīgs gan lietotājs, gan objekta īpašnieks. Savukārt viens no Noteikumu 36.punktā noteiktajiem pienākumiem, par kura izpildi ir atbildīgs arī gazificētā objekta īpašnieks, ir norēķinu veikšana par izlietoto dabasgāzi. Regulatora ieskatā, minētās tiesību normas saturs, tulkojot to teleoloģiski, paredz gazificēto objektu īpašnieku pienākumu atbildēt ne tikai par īrnieku, bet arī par jebkuru citu personu saistībām, kuras lieto gazificēto objektu ar tā īpašnieka piekrišanu, tai skaitā bezatlīdzības gadījumā. Konkrētajā situācijā Regulators secina, ka vienīgā atšķirība starp īres tiesiskajām attiecībām un Objekta nodošanu /Persona/ ir apstākļi, ka par Objekta nodošanu /Persona/ lietošanā Iesniedzējs nesauņēma samaksu, bet gan noteica pienākumu segt visus ar Objekta lietošanu un valdīšanu saistītos izdevumus, tostarp veikt maksājumus par Objektam piegādāto dabasgāzi. Tādējādi tiesiskās attiecības starp Iesniedzēju un /Persona/ ir pielīdzināmas patapinājuma līgumam. Atbilstoši Civillikuma 1947.pantam patapinājums (lietošanas aizdevums) ir līgums, ar kuru kādam nodod lietu bez atlīdzības, bet noteiktai lietošanai, ar nosacījumu atdot to pašu lietu, bet Civillikuma 1948.pants paredz, ka patapināt var gan kustamas, tā arī nekustamas lietas. Ņemot vērā patapinājuma un īres tiesisko attiecību analogisko uzbūvi, arī tiesiskas sekas šādai īpašnieka rīcībai ir analogiskas – tiesības turpināt saņemt dabasgāzi ir ierobežotas līdz parādsaistību izpildes brīdim. Šāda izpratne ir pamatota arī ar apstākli, ka, nododot gazificēto objektu patapinājumā, gazificēto objektu īpašniekiem ir vēl lielākas iespējas kontrolēt un nodrošināt, ka tiek veikti norēķini par dabasgāzi. Saņēmot informāciju, ka saistības norēķināties par dabasgāzi netiek pildītas, īpašniekiem pastāv daudz plašākas iespējas izbeigt patapinājuma ņēmējam nodoto lietošanas tiesību īstenošanu un palīdzēt Atbildētājam pārtraukt dabasgāzes padevi. Tas ir saistīts ar apstākli, ka patapinājuma ņēmēju neaizsargā tiesību normas, kas paredz īrnieku aizsardzību un tiesības saņemt komunālos pakalpojumus. Tādējādi arī īpašnieku atbildībai par neveiktiem norēķiniem ir jābūt vismaz tādai pašai kā situācijā ar objekta nodošanu īrē. Turklāt, īpašnieku atbildību par gazificēto objektu patapināšanu tulkojot pavisam šauri, nebūtu iespējams izvairīties no situācijām, kad gazificēto objektu īpašnieki Atbildētājam iesniegtu fiktīvus patapinājuma līgumus, tādējādi izvairoties no likumiskā pienākuma kontrolēt un atbildēt par saistībām, kuras izveido gazificēto objektu lietotāji.
12. Iesniedzēja atbildība norēķināties par dabasgāzi, kas izlietota Objektā, ir paredzēta arī Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 3.punktā. Minētā tiesību norma noteic, ka dzīvokļa īpašniekam ir pienākums norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana). Kā, interpretējot minēto tiesību normu, ir norādījusi tās izstrādātāja – Ekonomikas ministrija (2014.gada 5.jūnija vēstule Nr.413-1-8603), Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 3.punkts attiecas arī uz norēķiniem par dabasgāzi. Ekonomikas ministrija norāda, ka šāds dzīvokļa īpašnieka pienākums norēķināties par dabasgāzi pastāv jau pēc dzīvokļa īpašuma iegūšanas izsolē vai pēc pirkuma darījuma veikšanas, pat ja dzīvokļa īpašnieks vēl nav nostiprinājis savas tiesības zemesgrāmatā. Tādējādi neatkarīgi no apstākļa, ka /Persona/ ar Iesniedzēja piekrišanu ir turpinājusi dzīvot Objektā, jau kopš 2009.gada 11.maija Iesniedzējs bija atbildīgs par Objektā izlietoto dabasgāzi neatkarīgi no faktiskā dabasgāzes lietotāja. Turklāt ar piegādāto dabasgāzi Objekta apkurei Atbildētājs ir uzturējis un nodrošinājis Objekta vērtību vairāku ziemu garumā, par ko joprojām nav veikta samaksa. Tādēļ likumdevējs šādā situācijā ir aizsargājis ne tikai citu komunālo pakalpojumu sniedzēju intereses, bet arī noteicis Atbildētāja tiesības ierobežot dabasgāzes piegādi parādsaistību gadījumā, kas radušās jau pēc gazificēto objektu īpašnieku tiesību iegūšanas.
13. Savlaicīga samaksa par saņemtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem ir viens no priekšnosacījumiem, kas nodrošina sabiedrisko pakalpojumu tarifu (cenās) atbilstību

ekonomiski pamatotām izmaksām un līdz ar to arī likumā noteikto mērķu sasniegšanu. Turklāt savlaicīga samaksa ir faktiski vienīgais veids, kā šo mērķu sasniegšanu var veicināt gan gazificētā objekta īpašnieks, gan lietotājs. Pretējā gadījumā, tas ir, neveicot vai nekontrolējot maksājumus vai citādi izvairoties no tiesību aktos noteiktās atbildības, lietotājs un objekta īpašnieks faktiski apzināti kavē likumā noteikto mērķu sasniegšanu. Ievērojot minēto, Noteikumu 36.5.punkts paredz mājstaimniecības lietotāja pienākumu līgumā noteiktajā kārtībā reģistrēt datus par izlietotās dabasgāzes daudzumu un ziņot sistēmas operatoram, kā arī izdarīt maksājumus līgumā noteiktajos termiņos un apmērā. Savukārt Noteikumu 84.punkts paredz mājstaimniecības lietotāja pienākumu norēķināties ar sistēmas operatoru par kārtējā norēķinu periodā saņemto dabasgāzi līdz nākamā norēķinu perioda divdesmitajam datumam. Tātad, ja gazificētajā objektā (mājstaimniecībā) dabasgāze ir lietota, vispārējā gadījumā lietotājam iestājas atbildība par norēķiniem par mājstaimniecībā patērēto dabasgāzi jeb pienākums līgumā vai Noteikumos noteiktā termiņā un apmērā par to samaksāt. Savukārt gazificētā objekta īpašnieka atbildība, kas izriet no Noteikumu 36.5.punkta kopsakarā ar 72.punktu, izpaužas kā pienākums kontrolēt ēkā dzīvojošo lietotāju dabasgāzes patēriņu un norēķinus ar piegādātāju, kā arī informēt sistēmas operatoru, ja lietotāji neveic norēķinus, lai novērstu parādu veidošanos par ēkā patērēto dabasgāzi.

14. Lai gan dabasgāzes piegādi reglamentējošie tiesību akti paredz gazificētā objekta īpašnieka atbildību par norēķiniem, tomēr tie neparedz īpašnieka pienākumu samaksāt dabasgāzes lietotāja parādu par gazificētajā objektā (mājstaimniecībā) izlietoto dabasgāzi. Parāda brīvprātīga samaksa vai piespiedu piedziņa notiek saskaņā ar civiltiesību principiem Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Tātad tiesību aktos noteiktās atbildības ietvaros attiecīgajam subjektam (objekta īpašniekam) jācieš citas nelabvēlīgas sekas – papildu pienākumi vai tiesību ierobežojumi salīdzinājumā ar situāciju, ja norēķini par dabasgāzi būtu veikti. Pretējā gadījumā tiesību aktos noteiktajai atbildībai nebūtu jēgas. Līdz ar to, otrkārt, nepieciešams noskaidrot, kāds ir Iesniedzēja atbildības apjoms jeb kādas sekas iestājas sakarā ar to, ka Iesniedzējs nav veicis vai nodrošinājis darbības tiesību aktos noteiktās atbildības ietvaros.
15. Pakalpojuma sniegšana, ja ir saņemta maksa par pakalpojumu, un pakalpojuma sniegšanas pārtraukšana, ja nav veikta samaksa par jau saņemtajiem pakalpojumiem, ir viens no veidiem, kā ne tikai valsts regulējamās nozarēs, bet arī citās nozarēs tiek nodrošināta saistību izpilde. Atbilstoši ar Likuma 22.panta piektajai daļai Noteikumu 85.punktā ietverts regulējums, kas paredz, ja maksājumi par dabasgāzi nav izdarīti 20 dienu laikā pēc norēķinu perioda, sistēmas operators ir tiesīgs pārtraukt dabasgāzes padevi mājstaimniecības lietotājam, par to brīdinot lietotāju vismaz piecas dienas iepriekš. Savukārt Noteikumu 86.punkts paredz atjaunot dabasgāzes padevi mājstaimniecības lietotājam piecu darbdienu laikā pēc tam, kad mājstaimniecības lietotājs ir pilnībā samaksājis par patērēto dabasgāzi un nokavējuma procentus, kā arī sedzis sistēmas operatora aprēķinātos dabasgāzes padeves pārtraukšanas un atjaunošanas izdevumus. Tātad nelabvēlīgas sekas, kas iestājas saistībā ar atbildību, ja par mājstaimniecībā patērēto dabasgāzi nav veikta samaksa, ir ierobežojums turpmāk saņemt dabasgāzi objektā līdz brīdim, kad par jau izlietoto dabasgāzi tiek veikta samaksa.
16. No lietas apstākļiem secināms, ka norēķini par Objektā piegādāto dabasgāzi pilnā apmērā nav veikti joprojām un Atbildētājs, ievērojot Noteikumu 85.punktā noteiktās tiesības, ir pārtraucis dabasgāzes piegādi Objektam. No lietas apstākļiem nav konstatējams, ka būtu iestājušies Noteikumu 86.punktā paredzētie priekšnoteikumi dabasgāzes padeves atjaunošanai Objektā. Līdz ar to, ievērojot Likuma 22.panta piektajā daļā un Noteikumu 85. un 86.punktā noteikto, Atbildētājam ir tiesības neatjaunot dabasgāzes padevi Objektā līdz brīdim, kamēr netiek veikta samaksa par Objektam iepriekš piegādāto dabasgāzi.
17. Konkurences padome, vērtējot gadījumus, kad Atbildētājs atteicies noslēgt līgumu par dabasgāzes piegādi ar jaunu lietotāju, ja par gazificētajā objektā iepriekš patērēto dabasgāzi

nav veikta samaksa, 2013.gada 1.oktobra lēmumā Nr.E02-48 „Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu” Atbildētāja atteikumu noslēgt līgumu ar jaunu lietotāju vairākos gadījumos atzinusi par nepamatotu. Tomēr arī no Konkurences padomes lēmuma izriet, ka Atbildētājs var atteikt dabasgāzes piegādes līguma noslēgšanu ar jaunu lietotāju, ja Atbildētājs faktiski novērš ļaunprātīgu izvairīšanos no norēķiniem par iepriekš gazificētajā objektā saņemto dabasgāzi. No minētā lēmuma izriet, ka Atbildētāja atteikums noslēgt līgumu ar jaunu lietotāju nav netaisnīgs, ja par norēķiniem līdzatbildīgs esošais gazificētā objekta īpašnieks.

18. Vērtējot Atbildēja pienākumu noslēgt līgumu ar jaunu lietotāju, jāņem vērā, ka iespēja lietotājam vai gazificētā objekta īpašniekam izvairīties no tiesību aktos noteiktās atbildības saistībā ar norēķiniem par dabasgāzi, radītu nelabvēlīgas sekas Atbildētāja darbībai un ilgtermiņā arī citiem dabasgāzes lietotājiem, kuri godprātīgi veic maksājumus par dabasgāzi. Atbildētājs Latvijas teritorijā nodrošina dabasgāzes piegādi vairāk kā 400 tūkstošiem māsaimniecību. Vairākkārt mainoties dabasgāzes lietotājam attiecīgajā māsaimniecībā un nenorēķinoties par saņemto dabasgāzi, Atbildētājs ilgstoši nesaņemtu samaksu par piegādāto dabasgāzi, bet tam būtu beznosacījumu pienākums nodrošināt dabasgāzes piegādi katram jaunajam lietotājam, kurš pieprasītu dabasgāzes piegādi attiecīgajam objektam. Atbildētāja finansiālas iespējas nepieļauj nodrošināt šādu piegādi, turklāt lietotāju, dzīvojamo ēku un dzīvokļu īpašnieku rīcība šādā gadījumā neatbilst Civillikuma 1.pantam. Līdz ar to tiesību aktos paredzētās tiesības jebkurai personai pieprasīt Atbildētājam nodrošināt dabasgāzes piegādi konkrētā objektā (māsaimniecībā) nav pamata interpretēt tā, lai radītu iespēju ievērojamam skaitam māsaimniecību lietotāju, kā arī dzīvojamo ēku vai dzīvokļu īpašniekiem izvairīties no atbildības par norēķiniem.
19. Ievērojot lietas izskatīšanas ietvaros konstatētos apstākļus un izdarītos secinājumus, Regulatora ieskatā nevar atzīt par pamatotu Iesniedzēja prasību nodrošināt dabasgāzes piegādi Objektā, noslēdzot dabasgāzes piegādes līgumu ar Iesniedzēju bez parādsaistību nomaksas. Līdz ar to Regulatoram nav tiesiska pamata konkrētajos apstākļos uzlikt par pienākumu Atbildētājam noslēgt ar Iesniedzēju līgumu par dabasgāzes piegādi Objektam.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 5.punktu, 32.panta pirmo un piekto daļu, 35.¹pantu, 35.⁴panta pirmo un trešo daļu,

padome nolemj:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pillar 3” prasību uzlikt par pienākumu akciju sabiedrībai „Latvijas Gāze” noslēgt līgumu par dabasgāzes piegādi gazificētajam objektam Tērbatas ielā 86-7, Rīgā.

Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴panta ceturto daļu, ja strīdā iesaistītā puse nav apmierināta ar Regulatora lēmumu par strīda izskatīšanu, tā ar prasības pieteikumu par strīda priekšmetu ir tiesīga vērsties tiesā vai šķīrējtiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā 30 dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par strīda izskatīšanu, un tiesa vai šķīrējtiesa šādu strīdu izskata pēc būtības.

Lēmums stājas likumīgā spēkā atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 35.⁴panta sestajā un septītajā daļā noteiktajam.